

1871 YILINA ÂİT EVKÂF NUMARA DEFTERİNE GÖRE TİRE, ÖDEMİŞ VE BİRGİ VAKIFLARI

Vehbi Günay*

Belirli bir konuda oluşturulmuş katalog, envanter veya toplu liste gibi âit olduğu dönemde mevcut durumu gösteren kayıtların bilimsel çalışmalar açısından yeri ve önemi farklıdır. Zamanına âit işlemleri kolaylaştırmak ve sistematik hâle getirmek için tutulan bu tür kayıtlar bürokratik ürünler olmakla birlikte diğer arşiv evrâkı arasında konu bütünlüğü sağlamak ve tâkibi kolaylaştırmak açısından dikkate değer bir özellik taşımaktadır. Genel olarak meydana getirilmiş bu tür sıralı kayıtlar, özellikle tarih araştırmalarında, üzerinde çalışılacak konunun tâkibini kolaylaştırdığı gibi eksiklerinin tespitini de mümkün kılmaktadır.

Yayınladığımız defter, 1871 yılına ait İzmir sancağına bağlı Tire ve Ödemiş kazâları ile Birgi nâhiyesinde bulunan bütün vakıfları ve muhâsebe kayıt tarihlerini gösteren numaralı bir listedir. Defterin, başlangıcında İzmir sancağı kazâlarında bulunan bütün vakıfların defteri olduğu belirtilmiş ise de sâdece adı geçen üç yerleşim birimindeki evkâf kaydedilmiş, diğer kazâlar için herhangi bir açıklama da bulunulmamıştır. Söz konusu defter, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı Evkâf-ı Hümâyun Defterleri Tasnifi'ndedir¹. Battal boy, ebru kağıt kaplı defter dört varaktan ibarettir. Kayıtlar yalnızca 1b ve 2a/b varaklarda numara sırası verilerek düzenlenmiştir. Defterde kayıtlar, numara, vakfın ismi, muhâsebe tarihi ve bulunduğu yer ile açıklama bilgilerini içeren dört sütunda düzenlenmiştir. İzmir sancağı kazâlarında bulunan ve muhâsebeleri tutulan bütün vakıflar için “*esâmi tutulmak*” üzere düzenlenmiş “*numara defteri*” olduğu belirtilmiş olan listedeki kayıtlar Tire kazâsındaki vakıflar (1-37) ile başlamakta sırasıyla Ödemiş (38-64) ve Birgi (65-111) ile devam etmektedir. İzmir Livası Evkâf Müdürlüğü tarafından 12 numaralı yazı ile hazırlanmış olan defter, Müdür Hüseyin Hüsnü'nün imza ve mührünü taşımaktadır. Bu kısımda padişah emri ve Evkâf Nezâreti²'nin 9 Haziran 1287 (21.VI.1871) tarih ve 3 numaralı emirname ve 27 Temmuz 1287 (08.VIII.1871) tarihli telgraf ile her bir kazâda bulunan evkâfa rütbesine göre birden

* Yrd. Doç. Dr., Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi.
vehbi.gunay@ege.edu.tr

¹ BOA., *EV. HMH. 5953*, v. 1b-2b.

² Öztürk 1995.

başlayarak numara verilmesi istendiği belirtilmektedir. Bu tarihte vakıfların mahallinde özel bir numara verilerek defterlerinin tutulması ve bu defterlerin bir varağa zincir şeklinde yazılması usulü getirildiğinden uygulamaya esas olmak üzere muhâsabeleri yapılan yerlerin defterleri düzenlenmiştir. Hicrî 7 Cemâzîe'l-âhir 1288 (23.VIII.1871) ve Rumî 12 Ağustos 1287 (24.VIII.1871) tarihlerini taşıyan defterin vâridata geliş tarihi 13 C 1288 (29.VIII.1871) ve kayıt tarihi 17 C 1288 (02.IX.1871) olarak kaydedilmiştir.

Kazâlarda bulunan vakıfların muhâsebe tarihleri mâlî yıl içerisinde yâni Mart başından Şubat sonuna kadar devam etmektedir. Ancak aynı yıla âit değildir. Defterde vakıfların isimleri kaydedilmiş ise de isimlerinden hepsinin niteliklerini tespit etmek mümkün olamamaktadır. Ödemiş kazâsında bir çeşme ve medrese vakfı ile bir câmi ve mektep vakfı, Birgi nâhiyesinde ise bir medrese ve çeşme vakfı birlikte kaydedilmiştir. İcmâl tablo hazırlanırken ilk olarak belirtilmiş olan esas alınmıştır.

TABLO : 1871 TARİHLİ VAKIF DEFTERİ İCMÂLİ

VAKIF	TİRE		ÖDEMİŞ		BİRGİ		TOPLAM	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Câmi	4	10.8	2	7.4	2	4.3	8	7.2
Mescit	8	21.6	1	3.7	3	6.4	12	10.8
Medrese	2	5.4	-	-	4	8.5	6	5.4
Mektep	-	-	1	3.7	2	4.3	3	2.7
Zâviye	2	5.4	2	7.4	7	14.9	11	9.9
Tekke	-	-	-	-	1	2.1	1	0.9
Sebil	2	5.4	2	7.4	1	2.1	5	4.5
Çeşme	2	5.4	12	44.4	8	17.0	22	19.8
Mâ-i Lezîz	-	-	4	14.8	2	4.3	6	5.4
Kuyu	-	-	-	-	1	2.1	1	0.9
Köprü	-	-	-	-	1	2.1	1	0.9
Âşar Bedeli	-	-	-	-	5	10.6	5	4.5
Belirtilmeyen	17	45.9	3	11.1	10	21.3	30	22
Toplam	37	100	27	100	47	100	111	100

Defterde yer alan bilgilerden hareketle hazırlanan tablodan da tâkip edileceği üzere muhâsabeleri çıkarılan vakıfların dağılımı şöyledir: 20 adet câmi-mescit vakfı (% 18.02); 9 adet medrese-mektep (% 8.11); 12 adet zâviye-tekke (% 10.81); sebil, çeşme, mâ-i lezîz, kuyu gibi su ile ilgili vakıflar (% 30.63); bir köprü (% 0.90); 5 adet âşar bedeli (% 4.50) ve isminden niteliği hakkında tam bir fikir edinilemeyen 30 vakıf (% 27.03). Vakıf kayıtlarının Tire % 33.33, Ödemiş % 24.32 ve Birgi % 42.34'ünü oluşturmaktadır. Defterden izlenebileceği üzere vakıfların çoğunun muhâsebe kayıtları 1 Mart-28 Şubat 1286 (13.III.1870-12.III.1871) tarihleri arasında çıkarılmıştır. Ancak

1871 Yılına ait Evkaf Defteri

1864 yılına kadar uzanan muhâsebe kayıtları olduğu gibi tarihlerin bazılarının da hicrî olarak kaydedildiği dikkati çekmektedir. Bir vakfın (Tire-Rum Mehmed Paşa Câmii) mütevellisinin İstanbul'da bulunduğu kaydedilmiş, on üç vakfın ise hazineye alındığı belirtilmiştir.

Küçük Menderes Nehri havzasında yer alan Tire, Ödemiş ve Birgi, Batı Anadolu'daki Türk varlığı açısından önemli iskân merkezlerindedir. Bu merkezler, Osmanlı Devleti hâkimiyetine girmeden önce de Aydınoğulları Beyliği'nin idarî, ekonomik, sosyal ve kültürel yönden gelişmiş yerleşim birimleridir. Şüphesiz bu şehirlerin ulaştıkları konumda, kamu yararı için bünyelerinde tesis edilmiş vakıfların payı büyüktür. Tire³, Ödemiş⁴ ve Birgi⁵'de bulunan vakıfların XIX. yüzyılda buldukları durumu ve varlıklarını göstermesi açısından yayınladığımız evkâf numara defteri, adı geçen merkezler ve vakıfları üzerinde yürütülecek çalışmalarda yararlı olacaktır.

³ Tire'de bulunan vakıf ve vakıf eserlerle ilgili olarak bkz. Evliya 2005, Akın 1968. Vakıfların XVI. yüzyıldaki durumu ile ilgili kısa bir değerlendirme için bkz. Demirbaş 1994. Vakıfların günümüzdeki durumlarını da yansıtan kapsamlı bir araştırma için bkz. Armağan 2003; Tire 2001. Ayrıca bkz. Başaran 2000.

⁴ Akın 1968; Güneş 1997; Ödemiş 2001; Beytaş 2001.

⁵ Evliya 2005; Akın 1968; Emecen 1992; Telci 1999; Yavuz 1990; Birgi 2001; Ödemiş 2001.

EV. HMH. 5953

İzmir Sancağı kazâlarında kâin olup zaman-ı 'âcizîde muhâsebelere rûyet olunan bi'l-cümle evkâf-ı şerîfe için esâmi, tutulmak üzere tanzîm olunan numro defteridir ki ber vech-i zîr beyân olunur.

Nu mro	Esâmi-i Vakf (an vakf-ı)	Muhâsebe Tarihi			
1-	Hafize Hatun bint-i Aydın Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86	Der	Kazâ-i	
		ilâ gâyet-i Şubat	Tire		
2-	Sultan Alâaddin	İbtidâ-yı Mart sene 86	Bu dahi		
		ilâ Şubat			
3-	Yahşi Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
4-	Nısf-ı Umur Beğ ve İsa Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
5-	Küçük Hâfız	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
6-	Sülüsân Hisse-i Musa Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
7-	Nehr Ahmed Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
8-	Hafize Hatun Zevce-i Yıldırım Han	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
9-	Hafize Hatun bint-i İsa Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
10-	Mescid-i Şerîf-i Murteza	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
11-	Mescid-i Şerîf-i Çanakçı	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
12-	Gürcü Melek	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
13-	Âhi Alihan Baba	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
14-	Karakadı Meceddin Efendi	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
15-	Kâzir-zâde Câmi'-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
16-	Lütfi Paşa Câmi'-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyeti Şubat			
17-	Âhi Alihan der Karye-i Manda	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			
18-	Emîrler Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86			
		ilâ gâyet-i Şubat			

1871 Yılına ait Evkaf Defteri

19-	İbn Melek Medresesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
20-	Hacı Hasan Efendi Çeşmeleri	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
21-	Hoca Kemâl Medresesi	İbtidâ-yı Muharrem sene 86 ilâ gâyet-i Zi'l-hicce sene 87	
22-	Hasan Çelebi Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Muharrem sene 86 ilâ Zi'l-hicce sene 87	
23-	Âişe Hatun Sebili	İbtidâ-yı Muharrem sene 86 ilâ Zi'l-hicce sene 87	
24-	Hacı İbrahim Beğ Câmî'-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 85 ilâ gâyet-i Şubat	
25-	Karapınarî Hacı Süleyman Ağa	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
26-	Hasan Ağa Sebili	İbtidâ-yı Mart sene 85 ilâ gâyet-i Şubat	
27-	Yeğen Ağa Çeşmeleri	İbtidâ-yı Mart sene 80 ilâ gâyet-i Şubat sene 84	
28-	Sipahi Bazarı Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Muharrem sene 77 ilâ gâyet-i Şubat sene 87	
29-	Rum Mehmed Paşa Câmî'-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Mütevellisi
30-	Şeyh İbrahim Efendi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Der-i Âliyyede Mazbut-ı
31-	Toğancıyan ma' Kurt Baba	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Hazine-i celîle Bu dahi
32-	Toğancı Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
33-	Hekîm Çelebi Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
34-	'Işıklar Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
35-	Bedri Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
36-	Yuvalı Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
37-	Yayla Fakîh Mescid-i Şerîfi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	mazbut-ı hazîne Bu dahi
38-	Hacı Köle Çeşmesi	İbtidâ-yı Mart sene 83 ilâ gâyet-i Şubat sene 86	Der Kazâ-i Ödemiş
39-	Evrencikli Mâ-i Lezîzi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Bu dahi

- 40- Hacı Kavukcu Sebili İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 41- Hacı Abdullah Çeşmesi İbtidâ-yı Mart sene 83
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 42- Serci-zâde Mâ-i Lezîzi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 43- Pazaryeri Çeşmesi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 44- Kabağağlar Mescid-i Şerfi İbtidâ-yı Mart sene 85
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 45- Sebilhan İbtidâ-yı Mart sene 85
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 46- Ümmî-zâde Hacı Mustafa Mâ-i İbtidâ-yı Mart sene 85
Lezîzi ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 47- Âhi Mustafa Zâviyesi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 48- Bilâl Beğ Zâviyesi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 49- Abdülkerîm Ağa Mâ-i Lezîzi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 50- Hüseyin Ağa İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 51- Hadîce Hatun İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 52- Çeşme-i Hacı Mustafa Ağa İbtidâ-yı Mart sene 85
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 53- Hacı Süleyman Çeşmesi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 54- Mehmed Beşe Mektebi İbtidâ-yı Mart sene 83
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 55- Gürenci Çeşmesi İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat
- 56- Derzi Hacı Hasan Çeşmesi İbtidâ-yı Mart sene 80
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 57- Hacı Hüseyin Câmî'-i Şerfi İbtidâ-yı Muharrem sene
83 ilâ gâyet-i Zi'l-hicce
- 58- Çeşme-i Hacı Ömer Ağa İbtidâ-yı Mart sene 85
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 59- Çeşme ve Medrese-i Kara Abalı İbtidâ-yı Mart sene 86
ilâ gâyet-i Şubat sene 86
- 60- Çeşme-i Hüseyin Ağa İbtidâ-yı Mart sene 85
ilâ gâyet-i Şubat
- 61- Çeşme-i Şerbetçi İbtidâ-yı Mart sene 82
ilâ gâyet-i Şubat sene 86

1871 Yılına ait Evkaf Defteri

62-	Câmi'-i Kebîr ve Mekteb-i Hacı Mustafa Efendi	İbtidâ-yı Mart sene 85 ilâ gâyet-i Şubat sene 86	
63-	Hacı Mehmed Sâdık Efendi	İbtidâ-yı Mart sene 84 ilâ gâyet-i Şubat sene 85	
64-	Çeşme-i Kara Yahşi	İbtidâ-yı Mart sene 84 ilâ gâyet-i Şubat sene 85	
65-	Kızıl Mescid-i Şerîf	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Der Nâhiye-i
66-	Zâviye-i Şeyh Muhyiddin	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	Birgi Bu dahi Nâhiye-i mezkûr Bu dahi
67-	Kızıl Ali Cüneydî	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
68-	Fâtih İsa Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
69-	Fâtih Mehmed Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
70-	Alihan Efendi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
71-	Kadı Muhyiddin	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
72-	Mehmed Beğ oğlu Fahreddin	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
73-	Mescid-i Şerîf-i Kurd Gâzi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
74-	Mübarek Oda Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
75-	Diğer Yatağan Baba	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
76-	Sâdık Baba Tekyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
77-	Hacı Kamış Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
78-	İbrahim Şah Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
79-	Musa Baba Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
80-	Hafize Hatun bint-i Aydın Beğ	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
81-	Gütük Minare	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
82-	Sarı Beğ Mektebi	İbtidâ-yı Mart sene 86 ilâ gâyet-i Şubat	
83-	Kaymakçı Zâviyesi	İbtidâ-yı Mart sene 86	

84-	Gebegünez Zâviyesi	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	
85-	Du'âgü-yı Âşâr Bedeli	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Mazbut-1
86-	Veled Beğ Âşâr Bedeli	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Hazîne-i celîle Mazbut-1
87-	Yatağan Baba Âşâr Bedeli	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Hazîne-i celîle Mazbut-1
88-	Abdü'l-kâfi Âşâr Bedeli	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Hazîne-i celîle Mazbut-1
89-	Medekse Âşâr Bedeli	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Hazîne-i celîle Mazbut-1
90-	Kara-zâde Hacı Mustafa Ağa Mâ- i lezîzi	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	
91-	Derviş Ağa Câmi'-i Şerîfi	ilâ gâyet-i Şubat İbtidâ-yı Mart sene 86	Bu dahi Birgi Nâhiyesi
92-	Çeşme-i Hacı Ali	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
93-	Sebil-i İsmâil Efendi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
94-	Bozdoğanlı Oğlu Mehmed Kuyusu	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
95-	Börkçü Mescid-i Şerîfi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
96-	Fatma Hatun Medresesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
97-	Köprü-yi Mehmed Efendi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
98-	Fatma Hatun Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
99-	Rıdvan Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
100-	Kara Hâfız Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
101-	Fatma Hatun Mektebi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
102-	Beğ-zâde	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 86	
103-	Hacı Hasan Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	
104-	Ârif Mehmed Efendi Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 86	
105-	Hacı Abdullah Câmi'-i Şerîfi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86 İbtidâ-yı Mart sene 85	

1871 Yılına ait Evkaf Defteri

106-	Kara-zâde Hacı Mehmed Ağa	ilâ gâyet-i Şubat sene 86
	Mâ-i Lezîzi	İbtidâ-yı Mart sene 86
107-	Oğuz Ağa Medresesi	ilâ gâyet-i Şubat
		İbtidâ-yı Mart sene 82
108-	Hacı Osman Ağa Medrese ve	ilâ gâyet-i Şubat sene 86
	Çeşmesi	İbtidâ-yı Mart sene 86
109-	Birgivi Mehmed Efendi Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat
		İbtidâ-yı Mart sene 83
110-	Fatma Hatun Çeşmesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86
		İbtidâ-yı Mart sene 83
111-	Hadîce Hatun Medresesi	ilâ gâyet-i Şubat sene 86
		İbtidâ-yı Mart sene 85
		ilâ gâyet-i Şubat sene 86

Numro 12

Fî 9 Haziran sene 87 tarihi ve üç numrosuyla müzeyyen ve fî 27 Temmuz sene 87 tarihiyle müverrah bir kıt'a emirnâme-i sâmi ve telgrafnâme-i 'âli-i cenâb-ı nezâret-penâhîleri her bir kazâda mevcûd ve mukayyed olan evkâf-ı şerîfenin esâmisi sırasıyla haze'r-rütbe birden bed'an ile ilâ nihâye numro vaz' olunması müstelzim-i suhûlet olacağı cihetle bu hususun usûl ittihaz olunduğu beyân-ı 'âlîsiyle esâmi-i evkâf mahallinde mahsusîce bir numro defteri tutularak defter-i mezkûrun aynı hazînedeki mevcud ve mukayyed olmak üzere esâmi-i evkâfın bir varakaya zencir şeklinde olarak numro vaz'ı emr ve fermân buyurulmuş mutabık-ı irâde-i 'aliyyeleri vechle zamân-ı 'âcizîde muhâsebelerin rûyet olunan kazâların numro defteri bi't-tanzîm bu kere takdîm-i beyt-gâh-ı 'aliyye-i cenâb-ı nezâret-penâhîleri kılınmış olmağın ol bâbda fermân hazret-i men lehü'l-emrindir

Fî 7 Cemâzi'e'l-âhir sene 88 ve fî 12 Ağustos sene 87

Bende Hüseyin Hüsnü
Müdüri-i Evkâf-ı Livâ-i İzmir (mühür)

Vâridâta fî 13 C sene 288 - 2585
Kayd fî 17 C sene 88 - 5978

BİBLİYOGRAFYA

- Akın 1968, Himmet Akın, *Aydınöğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma*, 2. Baskı Ankara.; A.Ü. DTCF Yayınları No. 60.
- Armağan 2003, A. Munis Armağan, *Devlet Arşivlerinde Tire*, İzmir.
- Başaran 2000, Mehmet Başaran, *Tanzimat'tan Cumhuriyete Tire*, İzmir.
- Beytaş 2001, Ayşe Beytaş, *XIX. Yüzyıl Ortalarında Birgi Kazasının Sosyal ve Ekonomik Durumu*, E.Ü. Sos. Bil. Ens. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Birgi 2001, *Birgi (Tarihi, Tarihî Coğrafyası ve Türk Dönemi Anıtları)*, Haz. R. Hüseyin Ünal, Ankara; Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Demirbaş 1994, Mehmet Ali Demirbaş, "XVI. Yüzyılda Tire Vakıflarına Ait Notlar", *Türk Kültüründe Tire*, Haz. M. Şeker, Ankara 1994, 25-29.
- Emecen 1992, Feridun Emecen, "Birgi", *TDVİA.*, C. VI, İstanbul 1992, 189-191.
- Evlıya 2005, Evlıya Çelebi b. Derviş Mehmed Zillî, *Evlıyâ Çelebi Seyahatnâmesi*, *Topkapı Sarayı Kütüphanesi Bağdat 306*, *Süleymaniye Kütüphanesi Pertev Paşa 462*, *Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Beşir Ağa 452 Numaralı Yazmaların Mukayeseli Transkripsiyonu-Dizini*, IX. Kitap, Haz. Y. Dağlı-S. Ali Kahraman-R. Dankoff, İstanbul; YKY.
- Güneş 1997, Günver Güneş, *Sosyal-Siyasal-Ekonomik-Kültürel Açından Ödemiş Kenti (1908-1950)*, DEÜ., Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.
- Ödemiş 2001, *İzmir Kültür Envanteri Ödemiş*, Haz. Y. Akkan-A. Akkan-T. Acaroğulları, İzmir; İzmir Valiliği İl Kültür Müdürlüğü yay.
- Öztürk 1995, Nazif Öztürk, "Evkâf-ı Hümâyun Nezâreti", *TDVİA.*, C. XI, İstanbul, 521-524.
- Telci 1999, Cahit Telci, "XVI. Yüzyıl Başlarına Âit Birgi Kazası Evkâf Defteri", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, XIV, 203-260.
- Tire 2001, *İzmir Kültür Envanteri Tire*, Haz. M. Baysal, İzmir; İzmir Valiliği İl Kültür Müdürlüğü yay.
- Yavuz 1990, Behiç Galip Yavuz, *Birgi Coğrafyası, Tarihçesi, Tarihi Yerleri*, Ödemiş.

Vehbi GÜNAY

1871 Yılına ait Evkaf Defteri

بسم الله الرحمن الرحيم
هذا دفتر وقف اوقاف ولاية قونية سنة 1290 هـ الموافق لسنه 1871 م
مستوفى بامر من اوقاف قونية

ردیف	اسم وقف	موقوفین	موقوفه
1	وقف خواجه نصیر
2	وقف...
3	وقف...
4	وقف...
5	وقف...
6	وقف...
7	وقف...
8	وقف...
9	وقف...
10	وقف...
11	وقف...
12	وقف...
13	وقف...
14	وقف...
15	وقف...
16	وقف...
17	وقف...
18	وقف...
19	وقف...
20	وقف...
21	وقف...
22	وقف...
23	وقف...
24	وقف...
25	وقف...
26	وقف...
27	وقف...
28	وقف...
29	وقف...
30	وقف...
31	وقف...
32	وقف...
33	وقف...
34	وقف...
35	وقف...
36	وقف...
37	وقف...
38	وقف...
39	وقف...
40	وقف...
41	وقف...
42	وقف...
43	وقف...
44	وقف...
45	وقف...
46	وقف...
47	وقف...
48	وقف...
49	وقف...
50	وقف...
51	وقف...
52	وقف...
53	وقف...
54	وقف...
55	وقف...
56	وقف...
57	وقف...
58	وقف...
59	وقف...
60	وقف...
61	وقف...
62	وقف...
63	وقف...
64	وقف...
65	وقف...
66	وقف...
67	وقف...
68	وقف...
69	وقف...
70	وقف...
71	وقف...
72	وقف...
73	وقف...
74	وقف...
75	وقف...
76	وقف...
77	وقف...
78	وقف...
79	وقف...
80	وقف...
81	وقف...
82	وقف...
83	وقف...
84	وقف...
85	وقف...
86	وقف...
87	وقف...
88	وقف...
89	وقف...
90	وقف...

